

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIL-554/16-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Nový Bor, náměstí Míru 128, okres Česká Lípa, příspěvková organizace
Sídlo	náměstí Míru 128, 473 01 Nový Bor
E-mail právnické osoby	tomsova@zsnamesti.cz
IČ	68430132
Identifikátor	600074617
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zuzana Tomsová, ředitelka školy
Zřizovatel	město Nový Bor
Místo inspekční činnosti	náměstí Míru 128, 473 01 Nový Bor
Termín inspekční činnosti	3. 10. 2016 – 5. 10. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“) podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení souladu ŠVP s právními předpisy a s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a jeho naplnění v praxi.

Orientační inspekční činnost vykonaná podle § 174 odst. 6 školského zákona a zaměřená na zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve vzdělávací oblasti člověk a společnost na druhém stupni základní školy a na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“).

Charakteristika

Základní škola Nový Bor, náměstí Míru 128, okres Česká Lípa, příspěvková organizace (dále „škola“) je zřizována městem Nový Bor jako jedna ze dvou relativně velkých základních škol v obci. Kromě základní školy s kapacitou 870 žáků vykonává také činnost školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 160 žáků a školní jídelny s kapacitou 1000 strážníků.

V době inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo celkem 495 žáků, z toho na druhém stupni 237. Dalších 15 žáků se vzdělávalo v přípravné třídě. Instrukce ke stejné době vykazovala devět individuálně integrovaných žáků se SVP a dále identifikuje i s ohledem na stanovenou spádovou oblast také další žáky se sociálním znevýhodněním a žáky s odlišným mateřským jazykem (dle kvalifikovaného odhadu vedení školy cca 40 žáků).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola sídlí v historické budově s rozlehlými přístavbami v centru města, která je v majetku zřizovatele. Má velmi dobré materiální podmínky pro realizaci všech cílů deklarovaných ve školních vzdělávacích programech. Mimořádný potenciál pro výchovně-formativní působení na žáky nabízejí nadstandardní prostory využívané pro pořádání společných akcí pro více tříd (např. koncertní sál v půdní vestavbě) i dobře a funkčně vybavená knihovna sloužící volnočasovým aktivitám žáků i přímé výuce společenskovedních předmětů.

Ředitelka školy splňuje předpoklady pro výkon funkce. Řízení je koncepční a promyšlené. Dílčí kompetence a odpovědnost jsou vyváženě delegovány na nižší stupně řízení. V rámci pedagogického vedení je výrazně akcentována výchovná složka vzdělávání. Nastavené zpětnovazební mechanismy jsou funkční. Hospitační činnost kromě vedení školy (ředitelka školy a její zástupkyně) vykonávají vzájemně i jednotliví pedagogové, zejména v rámci podpory poskytované začínajícím pedagogům.

V době inspekční činnosti vykonávalo na druhém stupni základní školy přímou pedagogickou činnost celkem 19 učitelů, z nichž 13 splňovalo předpoklady odborné kvalifikace podle právního přepisu. Ze šesti nekvalifikovaných pedagogů si čtyři aktuálně doplňovali chybějící kvalifikační předpoklady studiem, zbývající dva zajišťují výuku po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu, neboť ředitelka školy ji prokazatelně nemohla zajistit kvalifikovanými pedagogickými pracovníky. Ačkoliv od poslední inspekční činnosti došlo při řešení problematiky kvalifikovanosti pedagogického sboru k pozitivnímu posunu, zůstává tato oblast slabou stránkou školy vyžadující zlepšení.

Silnou stránkou školy je naproti tomu vstřícná atmosféra a vysoká úroveň spolupráce uvnitř pedagogického sboru i navenek, týmové řešení problémů a loajalita pedagogických pracovníků ke škole. Z analýzy rozsáhlého dotazníkového šetření ČŠI v průběhu inspekce (vedení školy, učitelé a žáci druhého stupně) vyplynula vysoká míra shody v pozitivním hodnocení vztahů a atmosféry ve škole a podmínek ke vzdělávání napříč všemi účastníky vzdělávacího procesu.

Škola pro žáky zajišťuje bezpečné prostředí. Významným prvkem zabezpečení školní budovy je stálá přítomnost služby (zajištěná nepedagogickými pracovníky) u obou vchodů v průběhu vyučování.

Instrukce je financována především prostřednictvím státního rozpočtu a zřizovatele. Přínosem jsou rovněž finanční prostředky získané z evropských fondů, z úřadu práce a z vlastní hospodářské činnosti. Finanční podmínky umožňují plnění všech cílů deklarovaných v ŠVP.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V souvislosti s aktuálně platnými změnami RVP ZV přistoupila ředitelka školy ve spolupráci s pedagogickým sborem k rozsáhlé úpravě školního vzdělávacího programu „Pojďme spolu do světa“ nejen v části charakteristika ŠVP, nýbrž rovněž úpravou a doplněním osnov jednotlivých předmětů a očekávaných výstupů. Škola je tak připravena na postupnou realizaci změn v oblasti společného vzdělávání nejen formou individuální, ale v případě potřeby též skupinové integrace žáků se SVP.

Pozitivem je, že na druhém stupni si žáci s ohledem na své možnosti, specifické potřeby a zájmy mají možnost zvolit mezi rozšířenou výukou druhého cizího jazyka (z šesti na dvanáct hodin) na jedné straně a cvičením z českého jazyka a matematiky a volitelnou výchovou ke zdraví na straně druhé. Žádoucím rozvoji individuálních zájmů žáků rovněž napomáhá široká nabídka kroužků zahrnující oblasti sportovní, kulturní i odborné.

Sledovaná výuka společenskovedních předmětů se shodně vyznačovala výbornou organizací jednotlivých hodin, pestrým střídáním aktivit, nepředstíranou dělnou atmosférou a vzájemným respektem vyučujících a žáků. Pozitivní bylo rovněž funkční a efektivní využívání dostupné didaktické techniky. Přes dílčí rozdíly v jednotlivých hodinách převažovala komunikativní výuka s aktivním zapojením většiny žáků nad jednosměrným přenosem informací. Ve sledovaných hodinách ČŠI nepozorovala kvalitativní rozdíl ve výuce v závislosti na kvalifikovanosti pedagogů. V hospitovaných hodinách vyučující systematicky nevyužívali prvky sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. V této oblasti se škole nabízí prostor k dalšímu zlepšení. ČŠI naproti tomu oceňuje zřetelný respekt k individuálním schopnostem a možnostem žáků i k potřebám vyplývajícím z odlišného mateřského jazyka nebo komplikovaného sociokulturního prostředí některých žáků. V některých případech byly odlišnosti žáků pozitivně a vhodně využity (např. seznámení spolužáků s arabským písmem). Výuka také posilovala prvky právního vědomí (např. rozbor školního řádu, posilování pravidel vzájemného chování).

Předností hospitovaných hodin dějepisu byly časté přesahy učiva a mezipředmětové vztahy (zeměpis, dějiny umění, literatura). Zdařilé propojení učiva dějepisu v deváté třídě (vznik ČSR) s analýzou uměleckého textu (Hovory s TGM) v rovině faktografické i etické a efektivní využití potenciálu školní knihovny je příkladem inspirativní praxe.

Vyučující občanské výchovy pružně uplatňovaly kombinaci frontální výuky se skupinovou a samostatnou prací žáků. Někteří žáci se prezentovali také samostatně zpracovanými referáty na zadané téma. Rodinná výchova ve velmi početné třídě měla pestrý a dynamický průběh, vyučující se podařilo propojit výuku s reálnými prvky života školy i města a také využít účelně zařízené učebny a přilehlých prostor k zajímavým aktivitám. Výuka ve zmíněných předmětech obsahovala také prvky preventivního charakteru (prevence konfliktů vyplývajících z netolerance a nerespektování odlišností, posilování žákovských kompetencí takovým konfliktům a situacím předcházet a bránit se jim).

Škola jako velká a významná vzdělávací instituce je aktivním a dlouhodobým partnerem řady institucí v regionálním měřítku. Úzká je vzájemná spolupráce s místním domem dětí a mládeže a dalšími sportovními a tělovýchovnými organizacemi. Při zajišťování výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků škola systematicky spolupracuje se středními školami a školskými poradenskými zařízeními v regionu, s Policií ČR, s orgány státní správy (OSPOD aj.), úřadem práce a dalšími organizacemi a institucemi. Důležitá je také spolupráce se zřizovatelem, resp. městským úřadem, metodička prevence je členkou komise protidrogové prevence Rady města Nový Bor, škola je ve spolupráci s agenturou pro sociální začleňování aktivně zapojena do komunitního plánu města.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola systematicky sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků jak v průběhu vzdělávání, tak jejich uplatnění při dalším studiu na středních školách. Používá při tom také vnější evaluaci a autoevaluaci včetně prvků žakovského hodnocení a sebehodnocení. Vyhodnocení úspěšnosti žáků při dalším studiu na středních školách vedlo v minulých letech např. ke zkvalitnění výuky jazyků a posílení výuky v oblasti informačních technologií. V rámci výchovných opatření jsou kromě negativních hodnocení žakovských prohřešků využívány rovněž pochvaly k ocenění pozitivních příkladů. Motivačně působí kromě standardních pochval ředitelky školy a třídních učitelů také originální soustava cen a pamětních listů (např. cena roku, výroční cena, čestný a pamětní list absolventa školy).

Ve škole působí dvě výchovné poradkyně (pro první a druhý stupeň), což umožňuje vzhledem k velikosti i členitosti školy poskytovat poradenské služby žákům, jejich rodičům i učitelům pružně a efektivně. Prevence rizikového chování žáků, resp. sociálně patologických jevů, je zajišťována zkušenou metodičkou prevence v obsáhlém spektru činností, např. preventivní akce a programy v oblasti zdravého životního stylu, prevence kriminality a protidrogové prevence. V období nynějšího školního roku je zřetelné posílení preventivních aktivit na druhém stupni směrem k výchově k toleranci, prevenci rasové a náboženské nesnášenlivosti a k předcházení interpersonálních konfliktů. Jako osvědčený prostředek komunikace mezi žáky a učiteli, resp. vedením školy, slouží také schránky důvěry.

Žákům se SVP ve všech kategoriích je systematicky poskytována odpovídající podpora. Škola reaguje průběžně a včas na nejnovější změny a nároky v této oblasti včetně identifikace jednotlivých stupňů podpůrných opatření a konkrétních úprav individuálních vzdělávacích plánů. Tradičně kvalitní a dostupná všem potřebným žákům je logopedická péče a aktivní prevence poruch učení. Významným prvkem systému péče o žáky se SVP je činnost speciální pedagožky, zaměstnané kmenově v pedagogicko-psychologické poradně v České Lípě, která na škole působí tři odpoledne v týdnu. Umožňuje to zefektivnit poskytování diagnostických, reedukačních a dalších činností žákům této i dalších novoborských škol.

Škola dlouhodobě podporuje účast talentovaných žáků na předmětových olympiádách a sportovních soutěžích. Reprezentanti školy se pravidelně umísťují na předních místech okresních kol (ve školním roce 2015/2016 např. v matematice, informatice, chemii, v českém a anglickém jazyce), nejlepší s postupem do krajského kola (žák deváté třídy byl v uplynulém školním roce vyhlášen nejlepším mladým chemikem Libereckého kraje). Úspěchy jednotlivců nejen eviduje, ale využívá je i pro pozitivní motivaci ostatních žáků (např. zprávy školního rozhlasu).

Pozitivem je systematická podpora žáků při přípravě k přijímacímu řízení na středních školách. Zájemcům jsou nabízeny i volitelné aktivity nad rámec běžného vyučování, které mají ve škole dlouholetou tradici. Většina absolventů školy pokračuje ve studiu v maturitních oborech vzdělání (85 % žáků vycházejících v uplynulém školním roce), menší zájem je o tříleté obory vzdělání s výučním listem. Přibližně pětina žáků pokračovala ve všeobecném studiu na gymnáziu, ostatní se rozhodli pro střední odborné školy poměrně širokého spektra oborů technických, ekonomických, pedagogických atd.

Závěry

Hodnocení vývoje

- V posledním období došlo k dalšímu posílení preventivních aktivit na druhém stupni směrem k výchově k toleranci, prevenci rasové a náboženské nesnášenlivosti a k předcházení interpersonálních konfliktů.

Silné stránky

- Vstřícná atmosféra a vysoká úroveň spolupráce uvnitř pedagogického sboru i navenek, týmové řešení problémů, loajalita pedagogických pracovníků a vysoká míra shody v pozitivním hodnocení vztahů a atmosféry ve škole a podmínek ke vzdělávání vedením školy, učiteli i žáky druhého stupně.
- V péči o žáky se SVP škola využívá činnost speciální pedagožky, zaměstnané kmenově v pedagogicko-psychologické poradně v České Lípě, která na škole působí tři odpoledne v týdnu.

Slabé stránky

- Přes pozitivní posun v období od předchozí inspekční činnosti zůstává slabou stránkou školy zajišťování části výuky pedagogickými pracovníky nespĺňujícími předpoklad odborné kvalifikace podle právního předpisu.

Příklady inspirativní praxe

- Hospitovaná hodina dějepisu v deváté třídě, kde došlo k velmi zdařilému propojení učiva s analýzou uměleckého textu v rovině faktografické i etické a k efektivnímu využití potenciálu školní knihovny v průběhu výuky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Do výuky systematicky zařazovat sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny čj. MUNO 14220/2008 SKS ze dne 28. 1. 2008
2. Jmenování ředitelky čj. MUNO 33678/2012 SKS ze dne 4. 6. 2012 s účinností od 1. 8. 2012 do 31. července 2018
3. ŠVP „Pojďme spolu do světa“ čj. ZŠ/464/2013 s platností od 1. 9. 2007 s úpravami platnými od 1. 9. 2016
4. Školní řád s přílohou Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s platností od 3. 9. 2012
5. Zápisy z jednání pedagogické rady ke dni kontroly
6. Zápisy z jednání školské rady ke dni kontroly
7. Třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017 k datu kontroly
8. Školní matrika vedená v elektronické podobě dle stavu k datu inspekce
9. Souhrnná dokumentace výchovného poradenství dle stavu k datu inspekce
10. Souhrnná dokumentace školního metodika prevence dle stavu ke dni inspekce

11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků druhého stupně základní školy
12. Výroční zprávy školy za školní roky 2014/2015 a 2015/2016
13. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy
14. Souhrnná dokumentace k hodnocení podmínek BOZ
15. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení [online: 25. 9. 2016, <http://rejskol.msmt.cz>]
16. Webové stránky školy na adrese <http://www.zsnamesti.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Machačný, školní inspektor

Jiří Machačný v. r.

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Irina Kopčanová v. r.

PhDr. Vladimír Piša, školní inspektor

Vladimír Piša v. r.

V Liberci 14. 10. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zuzana Tomsová, ředitelka školy

Zuzana Tomsová v. r.

V Novém Boru 21. 10. 2016